

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี

The Development Guidelines of the Nature Education Center for Mangrove Conservation and Eco-tourism in Chonburi Province

พิมพวรรณ สุจารินพงค์¹

Pimphun Sujarinphong¹

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องส่วนประสมทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี วัดถุประสงค์ของบกความนี้เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนและหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวป่าชายเลน ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การศึกษาเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ทำการศึกษาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว จำนวน 400 คน ข้อมูลที่ได้ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการทดสอบค่าที่ (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี หัวหน้าศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี ผู้นำชุมชนและชาวบ้านดำเนินลสมีด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Probability Method) ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา

จากการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวมีครบทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาที่สำคัญที่ต้องการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวคือองค์ประกอบด้านพื้นที่พบว่าป่าชายเลนมีจำนวนที่ลดลงและตายเป็นจำนวนมากเนื่องจากสาเหตุจากการปล่อยน้ำเสียของชุมชนในบริเวณใกล้เคียงและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรม

ขอเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนควรสร้างความเข้าใจกับชุมชนบริเวณใกล้เคียงไม่ให้ปล่อยน้ำเสียเพราะจะทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าชายเลน และควรขอความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการหางบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวป่าชายเลนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้า

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

Email address : Pimphun@src.ku.ac.th โทรศัพท์มือถือ 081-5305078

¹ Assistant Professor, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University, Sriracha Campus

มาท่องเที่ยวควบคู่กับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน

Abstract

The study aims to explore the components of “Marketing Mix to Promote Tourism in The Nature Education Center for Mangrove Conservation and Eco-tourism in Chonburi Province”. and investigate an appropriate model of marketing mix for sustainable development. In this study, the researcher employed both qualitative and quantitative methods. The quantitative method, techniques used both quantitative methods, the technique used for data collection was survey questionnaire. The questionnaire was distributed to 400 Thai travelers. The data were analyzed by using percentage, mean, T-test and F-test. For the quantitative study, in-depth interview questionnaire was used as qualitative research instrument. The technique used for data collation was Probability method. The samples concerned stakeholders and local community. The data were analyzed by content analysis.

The results of the study revealed that the Nature Education Center of Mangrove Conservation and Eco-tourism in Chonburi is comprised of four significant components for a tourist attraction which are: site consisting of management, participation, and activities in the attraction among of four significant components, the site' was the key factor that should be restored and managed effectively. Concerning biological diversity, the findings indicated that a number of mangroves have been decreased due to disposing of household wastewater and decaying of facilities in the mangrove growth areas.

The recommendations are: (1) The Nature Education Center of Mangrove Conservation and Eco-tourism cooperating with concerned stakeholders and organizations (i.e. government sectors, private sectors and local community leaders) should educate local community not to release sources of pollution or household wastewater to the seashore because it could destroy the ecosystems and (2) this natural education center should cooperate with both government and private sectors in searching for financial supports in developing and renovating facilities to attract travelers together with conservation for increasing the attraction sustainably.

Keywords : Eco-tourism, Development Guidelines of Tourist Attraction, the Nature Education Center for Mangrove Conservation and Eco-tourism

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความหลากหลายทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติและมีประวัติศาสตร์อันยาวนานเก่าแก่ซึ่งถูกถ่ายทอดและสืบสานมาช้านาน การท่องเที่ยวภายในประเทศไทยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลกและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมาก อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมทางด้านการเชิงวัฒนธรรม ประชาสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนา รวมถึงการอนุรักษ์การท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ทำให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของรากฐานในการสร้างรายได้เพื่อการพัฒนาประเทศ และด้วยที่ตั้งของประเทศไทยที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นข้อได้เปรียบจากประเทศเพื่อนบ้านทำให้การท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมและการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประกอบกับเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นจุดขายในเรื่องของความเป็นไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, มปป) ดังจะเห็นได้จากนโยบายของทางภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากหน่วยงาน อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ยังได้ให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างเต็มที่

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่แห่งหนึ่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 ตำบลสมเม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ที่สุดและผืนสุดท้ายของชลบุรี แต่ที่ผ่านมาไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควรและปัจจุบันยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสียของบ้านเรือนบริเวณใกล้เคียงทำให้ป่าชายเลนขาดก้าชออกซิเจนตันไม่บริเวณป่าชายเลนยืนตันตายเป็นจำนวนมาก และยังขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาและวางแผนการด้านการท่องเที่ยวให้เป็นที่ดึงดูดใจและน่าสนใจของนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี เพื่อได้แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวให้เกิดความสนใจและเข้ามาร่วมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ควบคู่กับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

2,300 เมตร บนสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติของศูนย์ฯ จะได้พบเห็นความหลากหลายทางธรรมชาติของป่าชายเลน ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ไม้ป่าชายเลนและสัตว์น้ำหลากหลายชนิด ระหว่างทางจะมีศาลาชี้วิวใต้น้ำ สะพานแขวน และมีบอร์ดให้ความรู้เกี่ยวกับป่าชายเลนเป็นระยะๆ นักท่องเที่ยวจะได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนแห่งนี้ อุดมไปด้วยพันธุ์ไม้ป่าชายเลนหลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็น โคงกางใบใหญ่ โคงกางใบเล็ก ตะบูนดำ ตะบูนขาว แสมดำ แสมขาว โปร่งแดง โปร่งขาว ลำพูน และพีซีอิกหอยชนิด นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์สัตว์น้ำอีกหลากหลายชนิด ได้แก่ กุ้ง กุ้ลัดดำ กุ้งแซบวัย หอยนางรม หอยแครง ปูก้าม ด้าบ ปูแสม ปลา华尔จันทร์ ปลากระพงขาว ปลาตีน และนกอีกนานาชนิด (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดชลบุรี, 2556)

ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ที่สุดและผืนสุดท้ายของชลบุรี แต่ที่ผ่านมาไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควรและปัจจุบันยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสียของบ้านเรือนบริเวณใกล้เคียงทำให้ป่าชายเลนขาดก้าชออกซิเจนตันไม่บริเวณป่าชายเลนยืนตันตายเป็นจำนวนมาก และยังขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาและวางแผนการด้านการท่องเที่ยวให้เป็นที่ดึงดูดใจและน่าสนใจของนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี เพื่อได้แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวให้เกิดความสนใจและเข้ามาร่วมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ควบคู่กับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญของ แหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชัยเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาศูนย์ ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชัยเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี ให้เกิดความยั่งยืนใน แหล่งท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ได้กำหนดบริเวณพื้นที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และอนุรักษ์ป่าชัยเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรีเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวตั้งกล่าวเป็น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเหมาะสมสำหรับการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดชลบุรี ประกอบกับ พื้นที่ดังกล่าว ยังมีศักยภาพที่เหมาะสมต่อพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากท่องเที่ยวเข้ามา เยี่ยมชมแต่ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวยังขาดการส่ง เสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังนั้นเพื่อจะพัฒนา ศักยภาพในพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ น่าสนใจและเกิดความยั่งยืนผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ศูนย์ ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชัยเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่เป้าหมายใน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาครั้ง นี้ ได้มุ่งเน้นองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิง นิเวศใน 4 ด้านดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยวที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชัยเลนเพื่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี เพื่อได้มาซึ่ง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษา ธรรมชาติป่าชัยเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรีในการศึกษาต้องประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการ ท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ และจะต้องไม่มีผล กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืน ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการ สิ่งแวดล้อม การป้องกันและการกำจัดมลพิษ ควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีข้อบ่งชี้ เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและ กระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อ กระบวนการเรียนรู้ ให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพ แวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ สร้าง ความตระหนักรและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง ทั้งต่อตัว ท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่ เกี่ยวข้อง อาจกล่าวได้ว่าเป็นการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมศึกษา

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่ดำเนินถึงการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเกือบทลอด กระบวนการ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น ทั้ง การกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต การ ได้รับผลตอบแทนกลับมากบำรุงรักษาและจัดการ แหล่งท่องเที่ยวโดยท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการ ควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ (สถาบันวิจัยและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศไทย, 2540)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชัยเลนเพื่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี เพื่อได้มาซึ่ง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษา ธรรมชาติป่าชัยเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรีในการศึกษาต้องประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้

1. การสำรวจเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ สำคัญของศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชัยเลนเพื่อการ

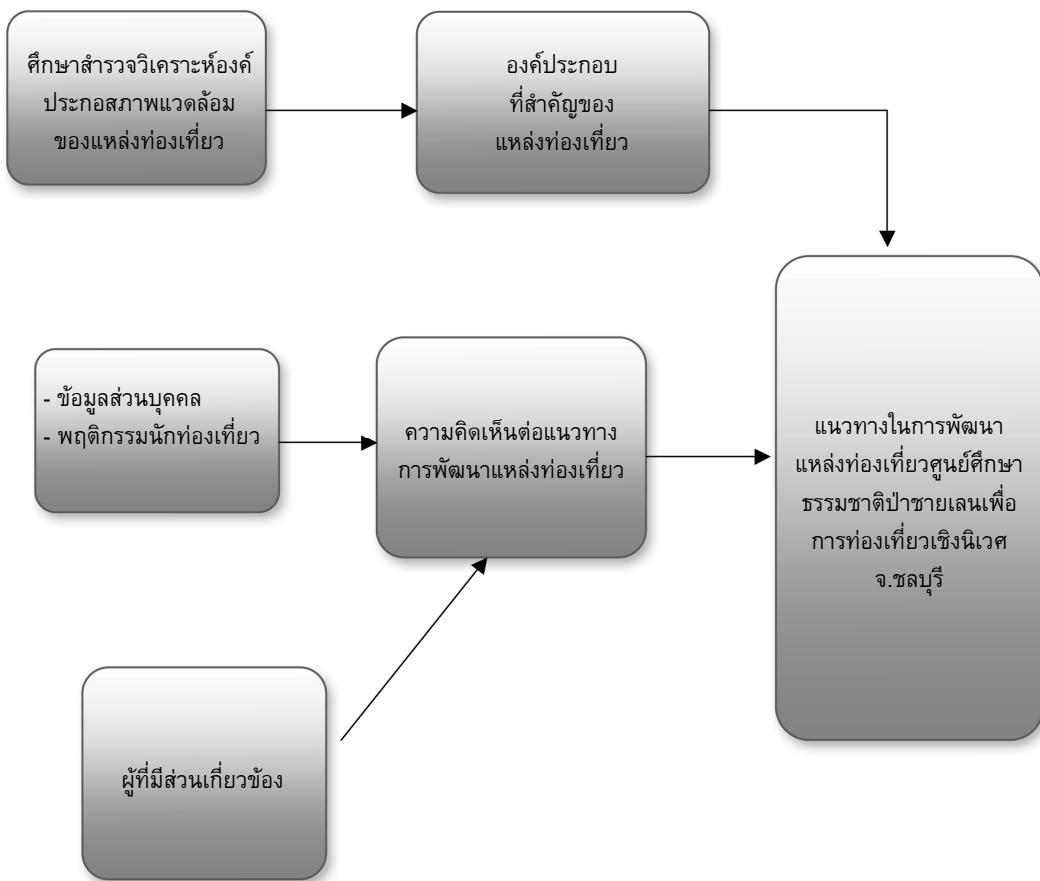
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี

2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี

3. ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ต่อแนวทางในการพัฒนาและอนุรักษ์ให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจำนวน 399.76 หรือจำนวน 400 คนขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการกำหนด

ขนาดตัวอย่าง จะหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ดังนี้ท้าโระ ยามานะ (Taro Yamane, 1973) โดยไม่ทราบจำนวนประชากร และทำการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความสะดวก (Convenience Random Sampling) และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรีและหัวหน้าศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา

จังหวัดจังหวัดชลบุรี ผู้อำนวยการส่วนบริหาร จัดการทรัพยากรป้าชายเลนที่ 1 ชลบุรี หัวหน้า สถานีพัฒนาป้าชายเลนที่ 5 ชลบุรี ผู้อำนวยการ เทคนิคals ตำบลสมีดจำนวน 5 คน ผู้นำชุมชนและ ชาวบ้านตำบลสมีด จำนวน 5 คน โดยวิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง (Probability Method)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น แบบสอบถามเพื่อการสอบถามนักท่องเที่ยวเป็น แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด และเป็น ลักษณะ Likert Scale ซึ่งให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มีความคิดเห็นน้อยที่สุด มี ความคิดเห็นน้อย มีความคิดเห็นปานกลาง มีความ คิดเห็นมาก และมีความคิดเห็นมากที่สุด

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็น การ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In- depth Interview) แบบ กึ่งโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนบุคคล จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของการท่องเที่ยว และสภาพปัจจุบันของการส่ง เสริมการตลาดการท่องเที่ยว รวมถึงแนวทาง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เก็บรวบรวมแบบสอบถามความ คิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่ง ท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นในการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในช่วงที่ทำการวิจัย

3.2 การสำรวจพื้นที่เพื่อศึกษาองค์ ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ พื้นที่และสภาพทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยว โดยวิธีการ สังเกตและการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์กับผู้ที่ให้ ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน แหล่งท่องเที่ยว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่ได้ จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพรรณนาในการ

วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูล สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่า ความถี่และร้อยละ

2. ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่อง เที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว วิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่และค่าร้อยละ

3. ข้อมูลความคิดเห็น โดยการหา ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำไป 비교เทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.49	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	มีความคิดเห็นน้อย
2.50 - 3.49	มีความคิดเห็นปานกลาง
3.50 - 4.49	มีความคิดเห็นมาก
4.50 - 5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด

4. เปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยวตามพฤติกรรมโดยใช้ สถิติ T- Test หรือ One way Anova ถ้า Sig จะใช้ทดสอบ ด้วย Fisher's least Significant Difference (LSD)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ที่ได้จากการสำรวจพื้นที่เพื่อหา องค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว การ สัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Content Analysis) วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้คำ ตอบตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จาก แนวคิด กระบวนการเรียนรู้จากเอกสาร และผลจาก การเก็บข้อมูลทั้งจากการสอบถามนักท่องเที่ยวและ จากการสัมภาษณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องมาศึกษา เปรียบเทียบและวิเคราะห์ความต้องการของนักท่อง เที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของ พื้นที่ แล้วนำเขียนเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน จัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี มีอยู่ 4 องค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ พื้นที่ของศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ย่อมเป็นป่าช้าอย่างเล่นที่สมบูรณ์ที่สุดของจังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่กว่า 300 ไร่ มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติเป็นสะพานไม้ที่ยาวถึง 2,300 เมตร ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าช้าอย่างเล่นแห่งนี้ อุดมไปด้วยพันธุ์ไม้ป่าช้าอย่างเล่นหลากหลายชนิด อาทิ กองกางใบใหญ่ โคงกางใบเล็ก ตะบูนดำ ตะบูนขาว แสมดำ แสมขาว โปรดง โปรดงขาว ต้นลำภู และพืชอีกหลายชนิด นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์สัตว์น้ำอีกหลายชนิด ได้แก่ กุ้งกุ้ล่าตา กุ้งแซบวัย หอยนางลง หอยแครง ปู ก้ามดาว ปูแสม ปลาโนลจันทร์ ปลากระพงขาว ปลาดิน และนกอีกนานาชนิดแต่ปัจจุบันยังดันตายเป็นจำนวนมากเนื่องจากปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือนและชุมชน

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เนื่องจากศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ใกล้ตัวเมืองบริเวณรอบๆ ด้านบนเป็นที่อยู่อาศัยของชุมชน มีหมู่บ้านจัดสรรกิจกรรมชั้นนำจำนวนมากปัญหาที่ตามมาคือการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือน และชุมชน ทำให้น้ำเสียไหลลงสู่ช่ายผ่านทางเข้าไปในพื้นที่ป่าช้าอย่างเล่น ทำให้ดินเลนขาดก้าชอกซึ่เงน ทำให้ดันไม้บัวเรวนป่าช้าอย่างเล่นยังดันตายเป็นจำนวนมาก มาเมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวทางศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี โดยการดูแลของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดชลบุรีได้มีการจัดการดินเลนที่เน่าเสีย และยังได้มีการจัดการซ้อมแซมทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าช้าอย่างเล่น กิจกรรมปล่อยสัตว์น้ำ กิจกรรมเก็บขยะ

บริเวณโดยรอบศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี และมีการปลูกป่าช้าอย่างเล่นเพิ่มมากขึ้น ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีสัตว์น้ำ และระบบนิเวศป่าช้าอย่างเล่นมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ โดยศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี ได้ส่งเสริมกิจกรรมการเพิ่มพูนความรู้ให้กับนิสิต นักศึกษา นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไปในการเข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงาน และทำความรู้ใจกับระบบนิเวศป่าช้าอย่างเล่นโดยมีเจ้าหน้าที่ และชุมชนท้องถิ่น โดยการบรรยายให้ความรู้และทำกิจกรรมร่วมกันอาทิ ปลูกป่าช้าอย่างเล่น และนำสัตว์น้ำ เช่นปูทะเล มาปล่อยในพื้นที่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว โดยจะมีทั้งชุมชน และองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ได้เข้ามามีกิจกรรมอนุรักษ์ป่าช้าอย่างเล่น อาทิ ปลูกป่าช้าอย่างเล่น ทำกิจกรรมซ้อมแซมทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าช้าอย่างเล่น กิจกรรมเก็บขยะบริเวณโดยรอบ และมีการจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ป่าช้าอย่างเล่นในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสิ่งแวดล้อมโลก วันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ วันสงวนและคุ้มครองป่าแห่งชาติ วันต้นไม้ประจำปีของชาติ และวันรักษ์ต้นไม้ประจำปีของชาติเป็นต้น

ส่วนแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56) สถานภาพโสด (ร้อยละ 87.3) มีอายุโดยเฉลี่ยตั้งแต่กว่า 20 ปี (ร้อยละ 43.5) และส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 34) และระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 32) ประกอบอาชีพนักเรียน

นิสิต/นักศึกษา (ร้อยละ 63.3) ส่วนใหญ่ติดภาระนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดประสงค์หลักในการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จ.ชลบุรี เพื่อการศึกษาธรรมชาติ (ร้อยละ 69.2) รองลงมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (ร้อยละ 21.3) และส่วนใหญ่เดินทางมาเป็นหมู่คณะ (ร้อยละ 69.7) โดยรถทัวร์บัสเช่าเหมา (ร้อยละ 51.6) และแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความคิดเห็นว่าควรมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ การปรับปรุงการทำป้ายทางเข้า ป้ายสื่อความหมายที่เพียงพอและเหมาะสม จัดทำศูนย์บริการมัลติมีเดียจัดภูมิทัศน์สวยงาม และจัดโซนร้านขายของที่ระลึกไว้บริการนักท่องเที่ยว และการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่าสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ได้มีการชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลาทางศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนได้รับงบเพิ่มเติมจากจังหวัดชลบุรีแต่อย่างไรก็ตามงบประมาณดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาและความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนอีกด้วยประเดิมอาทิ

1. ต้องการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขการปล่อยน้ำเสียจากชุมชนลงสู่แหล่งเพื่อป้องกันต้นแม่น้ำนันตาวยื่นเนื่องจากสภาพดินเนินพื้นที่ป่าแสมมีกลิ่นเหม็นของก๊าซไข่เน่าค่อนข้างรุนแรง และควรเพิ่มความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้ป่าชายเลนให้หลากหลาย เพราะปัจจุบันมี พันธุ์ไม้ 3 สกุล คือไม้สกุลโคงกาง สกุลแสม สกุลลำพูหะเล อย่างให้เพิ่มไม้สกุลโปรง สกุลฟ่าด สกุลตะบูน ตะบันเพื่อนำมาปลูกให้เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติป่าชายเลนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ต้องการปรับปรุงห้องบรรยายให้ความรู้ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นซึ่งปัจจุบัน มีขนาดเล็ก ไม่เพียงพอต่อการรองรับจำนวนของนักท่องเที่ยว ที่

เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่มาเป็นจำนวนมากในแต่ละช่วง เพราะจะต้องมีการบรรยายให้ครบถ้วน ความสำคัญของป่าชายเลนก่อนออกเดินชมป่าชายเลน

3. ต้องการพัฒนาปรับปรุงการจัดโซนการขายของในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ทางศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนไม่ได้กำหนดจุดขายของให้กับพ่อค้า แม่ค้า จึงทำให้บริเวณด้านหน้าทางเข้าศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเต็มไปด้วยเศษขยะ

4. ต้องการทำการส่งเสริมการตลาดให้กับแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากนักท่องเที่ยวยังไม่รู้จักศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเท่าที่ควร ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เช่น การทำໂປรชั่ว ร การจัดกิจกรรมนิทรรศการให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ไปยังจังหวัดและการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ อาทิ การปรับปรุงเว็บไซต์ข้อมูลให้น่าสนใจ การบรรจุข้อมูลลงในเฟสบุคส์ อย่างต่อเนื่องและควรให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการร่วมกันวางแผนการส่งเสริมการตลาด

อภิปรายผล

จากการวิจัยนี้ผู้วิจัยพบว่าปัญหาทางด้านพื้นที่ของป่าชายเลนเกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสียของบ้านเรือนชุมชนบริเวณใกล้เคียงทำให้เกิดผลกระทบต่อป่าชายเลนขาดก้าซอกริชีเจนตันไม้บิริเวน ป่าชายเลนยืนต้นตายเป็นจำนวนมากอีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เสื่อมโทรมอาทิ ห้องน้ำ ลานจอดรถ ทางเดินเข้าเยี่ยมชมป่าชายเลน ป้ายบอกทาง และ ห้องบรรยายให้ความรู้ซึ่งปัจจุบันมีขนาดเล็ก ไม่เพียงพอต่อการรองรับจำนวนของนักท่องเที่ยว ที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา สอดคล้องกับ สอดคล้องกับบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) "ได้กล่าวว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมีหลักการ 3

ประการคือ 1.) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 2.) ปลูกฝังสร้างจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นให้เกิดความรัก ห่วงโซ่ รักษา และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรของตนเอง 3.) เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมและได้รับความเพลิดเพลิน สอดคล้องกับศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย, 2549) ได้กล่าวว่า สำหรับหลายประเทศในเอเชียแปซิฟิกระดับความสนใจในทรัพยากรธรรมชาติเป็นเรื่องที่เพิ่งจะได้รับการพัฒนาดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้อง สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยความสะดวกพิเศษเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสกับสัตว์ พืชพรรณและลักษณะของภูมิประเทศได้ และพัฒนาแหล่งบริการข้อมูลข่าวสารและบริการพำนัมตามทำเลที่เหมาะสม (สกุล จริยาแจ่มสิทธิ์ และคณะ, 2555) ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านกฎหมายในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว รวมถึงคุณภาพ 1. ด้านการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว ควรมีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาดสวยงามเรียบร้อยสม่ำเสมอ 2. ด้านการจัดการ ควรมีการประชาสัมพันธ์แนะนำการท่องเที่ยวและปรับปรุงสถานที่จุดรถ ทางเท้า ห้องน้ำสาธารณะ 3. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ ควรมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจ มีประโยชน์เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เลิศทัศนคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว และ 4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ชุมชน ชาวบ้าน ผู้ประกอบการในท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่งเสริม การท่องเที่ยว ตั้งแต่แรกเริ่มดำเนินการ เสนอแนะ ประชุมวางแผนและจัดการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ (เริงชัย ตันสกุลและคณะ, 2540) ได้ทำวิจัยเรื่องการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นกรณีศึกษาจังหวัดตรังและสุราษฎร์ธานี พบว่าเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดของการมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ

ปฏิบัติคือการกำหนดรูปแบบของการจัดการทรัพยากรที่มีความสอดคล้องกับแต่ละพื้นที่บนพื้นฐานการประสบความร่วมมืออย่างแข็งขันทั้งภาครัฐ องค์กร พัฒนาเอกชน องค์กรชุมชนและสถาบันการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยทั้งส่วนที่ได้จากการสำรวจจากการสัมภาษณ์ เชิงลึก และการสำรวจแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอเสนอแนะในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรประสานความร่วมมือทำความเข้าใจกับชุมชนชาวบ้านในพื้นที่ไม่ให้ปล่อยน้ำเสียลงสู่ชัยฝั่งทะเล เช้าไปในพื้นที่ป่าชายเลน และควรหมายการลงโทษอย่างจริงจังกับผู้กระทำการผิด

2. หน่วยงานที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวควรหาพันธุ์ไม้พันธุ์ไม้ป่าชายเลนที่หลากหลายชนิด อาทิ โคงกงใบใหญ่ โคงกงใบเล็ก ตะบูนคำ ตะบูนขา แสมคำ แสมขาว ป่องดง ป่องขาว ตันล้ำกู และพีชอีกหอยลายชนิดเพื่อมาปลูกเพิ่มเติมและทดแทนพันธุ์ไม้ที่ตายไป

3. ควรประสานความร่วมมือเรื่องงบประมาณกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อนำมาซ้อมแซมสิ่งก่อสร้างและโครงสร้างของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรีเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์และอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ ศาลาพักผ่อน ชั้นขายของและเครื่องดื่ม ศาลาศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพใต้น้ำ และหอดูนก เนื่องจากสิ่งก่อสร้างดังกล่าวชำรุดและทรุดโทรม

4. ห้องบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าชายเลนมีขนาดค่อนข้างเล็กไม่เพียงพอ กับการรองรับจำนวนนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่มีจำนวนมาก ควรมีการสร้างตั้งกล่าวขารุดและทรุดโทรม

ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นสามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้

5. ความพื้นที่จัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี และให้ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลนประโยชน์ของป่าชายเลนรวมถึงสัตว์ต่าง ๆ ที่อยู่อาศัยในป่าชายเลน

6. การบรรยายของวิทยากรความมี tro โน่นหรือไม่โทรศัพท์ติดตัวเป็นเครื่องช่วยเหลือในการบรรยายเนื่องจากขณะที่เดินชมป่าชายเลนเพื่อศึกษาธรรมชาติไม่ได้ยินวิทยากรกำลังบรรยายเนื่องจาก จำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละครั้งในการเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก

7. ความมีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณข้างในพื้นศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรีที่โดยการปลูกต้นไม้ ดอกไม้หรือปลูกหญ้าให้เกิดความร่มรื่น และเกิดความสวยงามหรือสุนทรียะให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและจัดวางถังขยะให้ถูกสุขลักษณะให้กับบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

8. ความมีการปรับปรุงห้องน้ำให้สะอาดถูกสุขลักษณะภายใต้ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี

9. ควรปรับปรุงป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ ภายในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ในการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลน

10. ความมีการจัดโซนให้ชาวบ้านที่มาขายของบริเวณด้านหน้าให้รักษาความสะอาดและมีมาตรการเกี่ยวกับการทิ้งและปล่อยของเสียในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี และความมีการส่งเสริมการพัฒนาสินค้าชุมชน

อ่างคิลา เช่น อาหารพื้นเมือง ขนมพื้นบ้าน หัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อนำมาขายในบริเวณด้านหน้าของแหล่งท่องเที่ยว

11. ความมีการปรับปรุงที่จอดรถสัญลักษณ์ ป้ายบอกทางไปที่จอดรถเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่รวมถึงห้องสุขา ม้านั่ง ศาลาพักผ่อน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

12. ความมีการจัดทำการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี โดยจัดทำโบชาร์ต และประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ และเครือข่ายเฟสบุ๊ค ยูทูป เพื่อสะดวกในการให้ข่าวสารและเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากยิ่งขึ้น

13. บริเวณภายในและภายนอกของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี ความมีการเก็บขยะให้สะอาดและความมีการซ้อมแซมสะพานทางเดินเข้าเยี่ยมชมป่าชายเลนเนื่องจากบางจุดของสะพานชำรุดอาจก่อให้เกิดอันตรายและความไม่ปลอดภัยได้

14. ความมีเรียนรู้เพื่อฉลาดความปลอดภัยเนื่องจากบริเวณพื้นที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดชลบุรี ไม่มีประตูเปิดปิด เพื่อป้องกันวัยรุ่นมาซ่องซุกหรือบุกคลมาใช้พื้นที่ในยามวิกฤตในทางที่ผิดกฎหมาย

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องส่วนประสมทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนวิจัย จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ปีงบประมาณ 2557

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. มปป. บุญศักดิ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.2555-2559.
กรุงเทพฯ. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2549). การพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.

เริงชัย ตันสกุล และคณะ. (2540). การจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนห้องถินกรณีศึกษาจังหวัดตรังและสุราษฎร์ธานี. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540).นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.

สกุล จริยาและสิทธิ์และคณะ. (2555). การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเลเซียในประเทศไทยกรณีศึกษาที่อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี. (2556). ประวัติความเป็นมาของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนจังหวัดชลบุรี. จังหวัดชลบุรี

Asian Center for Tourism Planning and Poverty Reduction(ACTPPR). (1999). *Guidelines on Integrated Planning for Sustainable Tourism Development*. New York: United Nations.

Bornemire.Jeffrey ,Patrick B. (1997). *Ecotourism for Forest Conservation and Community Development*. International Seminar Held in Chiang Mai.

Fennel,D.A. (1999). *Ecotourism an Introduction*. London: Poutledge